

תחת העץ

פעם אחת הייתי מושגך להביא שחילים לנדניה. בדרך ירחי מעל המזרז לפות. הצפתי וראיתי שר גדול משמרי ישפאל יושב לו תחת הזית. אמרתי לו שלום החודר לי שלום.

אמר לי השר להיכן אתה הולך ?
אמרתי לו לגמוע שתים שלוש גמיעות באדמתנו שבגננית.
אמר לי עוד היום גדול והתמזת לזהסת, שב עמי ונפתעת.
הלכתי וישבתי עמו.

גתן השר עיניו בשחילי ואמר פרי חודש ?
אמרתי לו ברשותך אוזני.
גצנה השר ואמר יפה אתם מרובילים את הארץ. נמיון אמר נמיון, מטע אתר מטע.
פרי אמר פרי, ירק אמר ירק, תמה אני אם תמיו חמרים בה בלום.
אמרתי לו עושים מה שאמרו.
גצנה השר ואמר והוא צודקת לכה. במדומה אני שאין הארץ נשמעת אלא לבנה.
אמרתי לו המדך מרובני.

כיד פתח השר ודרש בשנה ישראל עששים מרביהה של ארץ ישראל גנים ופדסטים ומטעים כפרים ויישובים בארץ.
ניעצתי לו בראשי ואמרתי בלבי כזמן שישראל עסירים על הקרקע אפילו אומות העולם שקלטים אותם. אמרתי מי שפייחו עצמו על הארץ ועוסק ביישבה, שכל הסייח עצמו על הארץ ועוסק ביישבה מייחד את עמו הגדול בשמים ובארץ ומרבה כבודם של ישראל, כנטיעה זו שנטעים בקרקע היא פורחה ועולה למעלה.

אמר לי השר ראה אני שתבם אתה וינצרך נמן לך דעה. אם כן אשאך אמור לי ארץ זו היא מופקדת ומי עיניך לתמוס בה את המלכות ?
הרהרתי בלבי איזו תשובה אשיב לשר. אם אוסר לו לזה הארץ ותלואה כבר נאמר

הוארץ נמן לבני אדם, ואם אוסר לו מי שתומם בה את המלכות מלכויו במשבת וקיימת תשובה של רמיות היא שזכרי ארץ זו שלנו היא ועמדי הקדוש ברוך הוא להחיותה לנו ואין כל אנשה ולשון יסלה לשלוט בה אלא ישראל. אמרתי לו לי ארזי צדיק, הלא אוזני יודע לפי נמן הקדוש ברוך הוא את ארץ ישראל ולמי תבטיח להחיותה. — — — יש

ראה האינו יודע מה רחבה אתה ראת ויודע מה ראת. אשייזג שאפילו אתם יודעים לפי ארץ ישראל מיועדה — — —
רבה מלאכות המיל עלינו המקים למרש ולורוע ולקמור ולעמרי. יזוש ולוחית.

לגמוע ולעמד ולבצור וללדוך. לעונק ולמסוק. להמכיל בתמה תעתי. תלבוז את הצמן ולשמור את עמלנו ויניענו מן הממבלים ומן הענבים. אלא ייכיבת ארץ ישראל גדולה שהיא שקולה

כנגד כל המצוות שבתורה. הריני חולך להביא נביעות אלו שעל כתפי לגמוע אותן באדמתנו, כמו שנאמר ונטעו כרמים ושמו יינם ועשו גנות ואכלו את פריהם, ונטעיהם על אדמתם ולא ינחשו עוד מעל אדמתם אשר נתתי להם אמר ה' אלקיך. תלה הקדוש ברוך הוא נטיעתו כנטיעתנו, אם אנו מקיימים נטיעתנו בידוע שנטיעתו של הקדוש ברוך הוא מתקיימת. כל העולם של הקדוש ברוך הוא החילקו לבדיחותיו כרצונו. עשו וישמעאל נטלו מלוא כל העולם והם הודיגים זה את זה ומשמדיים זה את זה בשביל מלכות שמבקשים לתמוס ואנו קיבלנו מידו יחברך ארץ קטנה זו... לחרוש ולורוע ולגמוע.

הרבה. ברם מהסברת פניו היה ניכר שבראם לו דברי.
כך ישבנו כמה שישבנו עד שפנה היום ורוח ערבית התחילה מנשבת. הגביה עצמו השר ממקומו ונפטר לשלום.

בשעת פטירתו של השר ממני נסתכל בשחילי ואמר לכמה שנים אלו פוענים פירות ?
אמרתי לו.

נחאנח ואמר אני לא אוכל מהם אלא אתם ובניכם ובני בניכם עתידים לאכול מהם.
וקפתי עיני כלפי מעלה ואמרתי בחסרו של הקדוש ברוך הוא.

Under the Tree, Shai Agnon

I was once walking to bring saplings to Deganya. On the way, I got down from the donkey to rest. I looked and saw an important Arab officer, who was sitting under an olive tree. I said hello to him and he replied with hello.

The officer said to me, where are you going?

I said to him to plant two or three saplings in our land in Deganya.

He said to me the day is still long and the sun is hot, sit with me and we will talk.

I went and sat with him.

The officer placed his eyes on my saplings and said new fruit?

I said with your permission.

The officer responded and said, it is good how you are developing the land, attempt after attempt, planting after planting, fruit after fruit, vegetable after vegetable; I wonder if you will be lacking anything?

I said to him, we do what we can.

The officer responded, and it responds to you. It seems to me that the land only listens to you. I said to him, thankfully.

Immediately the officer began to speak the praises of Israel who make the deserts of Eretz Yisrael into gardens and orchards and add to it settlements and villages in the land.

I nodded to him with my head, and I said in my heart, at the time when Israel stands on its land even the nations of the world praise them.

Praiseworthy is one who designates himself to the land and is involved in its development, for one who designates himself for the land and is involved in its development designates His great name in the heaven and earth and increases the honor of Israel like this sapling which is planted in the earth and then sprouts and grows higher and upwards.

The officer said to me, I see you are wise and your Creator has given you wisdom. So, I will ask you, tell me, this, land, to whom is it destined and who will grasp in it kingdom?

I thought to myself what answer will I reply to the officer. If I tell him that the land and its contents belong to Hashem, yet it says and the earth has been given to man. And if I tell him that the one who currently rules that land will continue to rule, this is a reply of deceit, for this land is our land and G-d will one day return it to us, and no nation or language can rule over it except Israel. I said to him, my master, you know, behold my master knows to whom G-d gave Eretz Yisrael and to whom He promised to return it--- there are those who see and do not know what they see; you have seen and you know what you have seen. Fortunate are we that even you know to whom Eretz Yisrael is destined---

Many works G-d has placed upon us, to plow, plant, harvest, gather, thresh, winnow, plant, collect, pick, squeeze, press, feed animals and birds, and shear sheep and to guard our efforts from poachers and thieves. But settling the land of Israel is great, as it equals all the Mitzvot of the Torah. I am going to bring these saplings on my shoulder to plant them in our ground, as it says, and you should plant vineyards and drink their wine and you should plant gardens and eat their fruit, and I have planted them on their land and they will not be uprooted from their land, said Hashem your G-d. G-d has bound his planting with our planting, if we fulfill our planting, it is certain that His planting will be fulfilled. The entire world belongs to G-d, and He has divided it to His creations as he wishes, Esav and Yishmael took most of the world and they kill each other and decimate each other for dominion they seek and we received from His blessed hand this small land... to plow, plant and seed.

Not all that I said did the officer understand, a brief time he spent with this seasoned Jew and he didn't have a chance to learn a lot, however, from his countenance it was clear that my words appealed to him.

So we sat as we sat until the day turned and the evening wind began to blow, the officer picked himself up from his place and left in peace.

When the officer took leave from me he looked at my saplings and he said, in how many years will they bear fruit?

I told him.

He sighed and said, I will not eat from them, but you, your children and grandchildren will eat from them.

I looked up to heaven and said, with the help of the Holy One Above.